# Eer aan de levende God

**Schriftlezing: Psalm 136**

**Tekst: Psalm 136:26**

**Zingen:**
Ps. 65:6
Ps. 136:25, 26
Ps. 115:1, 5, 6
Ps. 118:1
Ps. 68:10

Het Woord van God dat op deze dankdagmiddag tot ons komt, kunt u vinden in Psalm 136 en daarvan het laatste vers, Psalm 136 vers 26, waar wij het Woord van God als volgt lezen:

*Looft den God des hemels; want Zijn goedertierenheid is in der eeuwigheid.*

Geliefde gemeente, in Handelingen 14 komen wij Barnabas en Paulus tegen in de stad Lystre. Daar hebben deze beide apostelen een heel groot wonder mogen verrichten in de Naam van de Heere Jezus Christus. Want in de stad Lystre woonde een man die van zijn geboorte af kreupel was, die verlamde voeten had. Toen kreeg hij van de Heilige Geest zo'n groot geloof dat de Heere bij machte was door middel van Zijn knechten hem te genezen. En toen de apostelen met grote stem krachtig tot hem zeiden: *Sta recht op uw voeten!*, sprong hij op en wandelde hij.

Dat is een onvergetelijke dag voor deze man in Lystre geweest. Toen kon hij met recht dankdag houden. Maar ook de inwoners van Lystre waren onder de indruk van dit grote wonder dat Paulus en Barnabas hadden mogen doen. Zij wilden daarom ook dankdag houden, maar dat wilden ze op hun eigen manier doen. Want wat dachten ze? Dat Paulus en Barnabas goden waren die tot hen gekomen waren.

Nu wilden ze deze twee mannen gaan danken voor dat grote wonder. Zij zagen in Barnabas Jupiter, de god van de hemel, de hemelvader die de hemel en de zee en de aarde regeerde. En zij zagen in Paulus Mercurius, de god van het graan, de god van de handel, de god van de welvaart, die ook reizigers en handelaars beschermde. Maar nee, dat mocht niet gebeuren van de apostelen.

Toen gingen ze vertellen aan de mensen in Lystre waar alle goede gaven wél vandaan kwamen. Nee, niet van Jupiter, niet van Mercurius, maar van de levende God, Die de hemel en de aarde gemaakt heeft en alles wat daarin is. Die vanuit de hemel de regen doet neerdalen en vruchtbare tijden geeft. Die het is Die de harten van mensen vervult met spijzen en vreugde. Toen mochten Paulus en Barnabas een dankdagpreek houden in Lystre.

En wat was het thema, jongens en meisjes? Dat weten jullie wel, want daar hebben jullie op school ook al over gewerkt, als ik het goed begrepen heb. Het thema voor de prediking van Paulus en Barnabas in Lystre was: Eer aan de levende God. Dat thema past nu precies bij de tekst uit Psalm 136. Daarom schrijven we ook vanmiddag boven de prediking, net als jullie nagedacht hebben op school: Eer aan de levende God.

Drie gedachten vanuit onze tekst:

1. De aansporing tot het eren van God
2. De aanleiding voor het eren van God
3. De wijze van het eren van God

**1. De aansporing tot het eren van God**

Psalm 136 is wel een heel bijzondere psalm. Met deze psalm wil de dichter laten zien op welke manier er soms in de eredienst van het Oude Testament werd gezongen. Sommige psalmen werden namelijk gezongen als een beurtzang. Het Levitische tempelkoor bezong dan het wonderlijke werk van de Heere. De mensen die samengekomen waren in de voorhof van Gods huis, beantwoordden dan het koor met de woorden: *Want Zijn goedertierenheid is in der eeuwigheid.* Die wisselzang vond heel deze psalm plaats.

Heel duidelijk vinden wij deze manier van zingen ook nog op andere plaatsen in de Bijbel. Ik denk bijvoorbeeld aan Nehemia 12 vers 24, waar staat: *De hoofden dan der Levieten waren Hasabja, Serebja en Jesua, de zoon van Kadmiël, en hun broederen tegenover hen, om te prijzen en te danken, naar het gebod van David, den man Gods, wacht tegen wacht.* Blijkbaar heeft David het al ingesteld dat er wacht tegen wacht gezongen wordt. Dus met beurtzang: eerst de een, dan de ander, dan weer de een en dan weer de ander.

In Ezra 3 vers 11 wordt het nog duidelijker gezegd: *En zij zongen bij beurte, met den HEERE te loven en te danken, dat Hij goed is, dat Zijn weldadigheid tot in eeuwigheid is over Israël. En al het volk juichte met groot gejuich, als men den HEERE loofde over de grondlegging van het huis des HEEREN.* Uit deze woorden uit Ezra kunnen wij dezelfde klanken horen als in Psalm 136.

Ja, zo was het in de oudtestamentische eredienst en dat is zo gebleven. Al brak er een tijd aan dat dit zingen niet meer gevonden werd in de tempel, ten tijde van de verwoesting van de tempel, toen het volk Israël werd gevoerd in de ballingschap. O, wat is dat een donkere tijd geweest voor het volk van God. Nee, toen klonk de lofzang niet meer uit Sions zalen. Toen was de lofzang tot eer van God in de stad Jeruzalem verstomd.

Toen bleef er een andere klacht over, de klacht die wij een psalm verder vinden dan Psalm 136, namelijk Psalm 137. Daar lezen wij: *Aan de rivieren van Babel, daar zaten wij, ook weenden wij, als wij gedachten aan Sion. Wij hebben onze harpen gehangen aan de wilgen, die daarin zijn.* En toch, zo is het niet gebleven. De Heere zal opnieuw komen met Zijn grote daden. Zoals Hij eens het volk Israël verloste uit Egypte, zo zal Hij ook het volk weer verlossen uit de ballingschap.

Dan zullen ze weer terugkeren in het beloofde land. Stad en tempel zullen herbouwd worden en de Heere zal ervoor zorgen dat Zijn lofzangen ook weer in Zijn huis zullen klinken. Daar hoort ook de lofzang bij die deze middag voor ons openligt. Ja, de Heere had het Zelf beloofd, heel concreet beloofd dat de lofzang weer zal klinken in het huis des Heeren. Ik zal het u laten horen wat de profeet Jeremia daarover gezegd heeft:

*Alzo zegt de HEERE: In deze plaats, waarvan gijlieden zegt: Zij is woest, dat er geen mens noch beest in is; in de steden van Juda en op de straten van Jeruzalem, die zo verwoest zijn, dat er geen mens, noch inwoner, noch beest in is; zal wederom gehoord worden, de stem der vrolijkheid en de stem der blijdschap, de stem des bruidegoms en de stem der bruid, de stem dergenen, die zeggen: Looft den HEERE der heirscharen, want de HEERE is goed, want Zijn goedertierenheid is in der eeuwigheid; de stem dergenen, die lof aanbrengen ten huize des HEEREN; want Ik zal de gevangenis des lands wenden, als in het eerste, zegt de HEERE.*

Hoor je dat? Heel concreet laat de Heere Jeremia profeteren: de lofzang, de beurtzang zal weer klinken in de tempel. *Want Zijn goedertierenheid is in der eeuwigheid.* De lofzang tot eer van de levende God zal zijn plaats behouden in de eredienst. Ja, is het niet Zijn werk, gemeente, dat elke keer weer dankdag mag aanbreken om de Heere in Zijn huis ootmoedig dank te betuigen, ook door middel van het zingen van een lofzang?

O ja, het kan soms donker worden in het leven van een mensenkind. Er zijn er in ons midden die kennen daar wel iets van, ook in de achterliggende tijd. Donker, zoals het ook donker werd onder het volk Israël toen de ballingschap een feit werd. Het kan soms zo duister worden dat de lofzang niet meer klinkt, maar zwijgt. Dat er tijden aanbreken dat er alleen maar klanken zijn van smart en verdriet.

O, er kan zoveel reden zijn, en wellicht zijn er wel in ons midden die dat zo ervaren, dat het wel onmogelijk lijkt om dankdag te houden. Dat ze het eigenlijk niet over de lippen kunnen krijgen: *Looft den God des hemels; want Zijn goedertierenheid is in der eeuwigheid.* Maar zie dan eens wat Gods genade vermag. Na dagen van bitter klagen, van droevig klagen, wil Hij dagen geven om te danken.

En wanneer gaan zulke dagen nu aanbreken, gemeente? Als de Heere gaat tonen Wie Hij is. Als Hij je ogen gaat openen voor Wie Hij is en wat Hij uit loutere goedheid gegeven heeft. Als Hij Zich gaat openbaren als de God des hemels, Die alleen maar goed en goeddoende is geweest, ondanks onze zonden, ondanks onze afwijkingen. Kijk, daar kende de onbekende dichter van Psalm 136 ook wat van.

De Heere gaf hem licht over de wonderwerken die Hij gegeven en gedaan heeft. Toen werd de dichter heel klein onder God. En toen hij zo heel klein werd onder die grote, wonderdoende God, voelde hij dat de Heilige Geest iets begon te werken in zijn hart. Wat ervaarde hij in zijn hart? De Heere begon als het ware aan te sporen in zijn ziel om nu die wonderdoende God voor al Zijn gaven ootmoedig dank te betuigen.

Die aansporing door de Heilige Geest leidde tot het daadwerkelijk zingen door de Heilige Geest. Toen werd dat lied in zijn hart geboren: *Looft den HEERE. Looft den God der goden. Looft den Heere der heren.* Ja: *Looft den God des hemels; want Zijn goedertierenheid is in der eeuwigheid.* Die aansporing komt vanmiddag op dankdag tot u, tot jou en tot mij.

Vindt dat weerklank? Ga eens heel eerlijk in je hart speuren, nu je hier in Gods huis bent en thuis meeluistert. Is het je echt om de eer van God te doen op dankdag? Zitten hier mensen die het vandaag in hun ziel hebben gevoeld en geproefd, dat ze niets anders begeren, al weten ze zelf niet hoe het moet? Maar de begeerte is er om nu in waarheid de Heere te loven voor al die weldaden die Hij in de achterliggende tijd elke keer maar bleef schenken uit Zijn volheid.

Of zegt iemand: maar hoe is dat dan? Hoe doe je dat dan? Wat is dat dan, God loven? Hoe zal ik, arme zondaar, die het vanuit zichzelf niet kan en niet weet, ooit gehoor kunnen geven aan de aansporing: loof de Heere, de God des hemels? Ja, wat is dat toch, God loven?

We kunnen het afleiden uit het eerste vers van deze lofzang, want er is een reden om de Heere te loven. Waarom? Wat zou u dan antwoorden? Wat zou jij zeggen, jongen, meisje? Wat is voor u en jou de reden om God te loven, indien u het zou kunnen in eigen kracht? Ja, zegt u misschien, voor alles wat u kreeg. Dat zegt de dichter niet. Weet je wat de eerste reden is waarom de dichter zich vanbinnen aangespoord voelt om God te loven? Kijkt u maar: vers 1, *want Hij is goed*. Dat is dan de gouden reden: Hij is goed. Daarmee zijn we gelijk bij het karakter, het diepe geestelijke karakter van het woordje loven. Weet u wat dat is? Gods kinderen gaan het leren op de school van de Heilige Geest.

Loven is dit: goed van God spreken. De dichter wordt ertoe aangespoord. O, zijn ziel is een ogenblik overladen met de goedheid van God. Nu wil hij niets liever dan die goede God erkennen in Wie Hij is en in wat Hij gedaan heeft. O, de dichter begeert diep te buigen in het stof voor deze goedertieren God, om Hem zo ootmoedig een ogenblik te mogen aanbidden.

Dan kom ik bij nog een betekenis van het woordje loven, zoals we dat vinden hier in de Hebreeuwse grondtekst. We mogen het woordje loven ook vertalen met zegenen. Dus de dichter begeerde die allerhoogste God te zegenen. Wat betekent dat? Heel eenvoudig: met alles wat hij van de Heere gekregen heeft, terug te keren tot de Heere om de Heere daar hartelijk voor te danken.

Om nu vandaag op dankdag met je boterham tot de Heere te gaan, met je aardappel, met je werk, met je gezondheid, met je zegeningen, en te zeggen: O God, wat zijt U goed, want ik heb er niets van verdiend en toch gekregen. Dat is God loven zoals het hier in de tekst wordt bedoeld. Om nu met de geschonken weldaden van de Heere te mogen eindigen in Hem. Dat wordt hier in onze tekst bedoeld met het loven van de God des hemels.

O, wat zou het een zegen zijn als wij vandaag op dat plekje mogen komen. Jullie, jongens en meisjes, met alles wat je van de Heere ontvangen hebt tot de Heere terugkeren. Jullie, jongelui, ouderen, om diep te buigen voor de Heere, met kleine gedachten over jezelf en grote gedachten over de Heere. Om Hem ootmoedig dank te betuigen, zodat er vandaag maar één belijdenis overblijft: *Looft den God des hemels; want Zijn goedertierenheid is in der eeuwigheid.*

Maar weet u wat je daar nu voor nodig hebt? Want van nature is dit niet in ons hart te vinden. We kunnen het natuurlijk wel duizend keer met de lippen zeggen, maar als je hart er niet in mee kan komen, is het nog niets. Daarom moeten wij met ons hart op deze toonhoogte kunnen komen om te zeggen: *Looft den God des hemels.*

Weet u wat daar nu echt onmisbaar voor nodig is? Ga het maar na in je eigen leven of je daar iets van kennen mag. Of je nu door de werking van de Heilige Geest bevindelijke geloofskennis gekregen hebt van deze God des hemels. Dat de Heere begon te werken in je hart en dat je daardoor de Heere leerde kennen. Ja, dat gaat gebeuren als je wedergeboren wordt, als je een nieuw hart van de Heere krijgt.

Dan ga je beginnen om de Heere te kennen. Dan gaat de Heere het Zelf waarmaken wat de wijze Salomo ergens zegt in zijn Spreukenboek: *Ken Hem in al uw wegen.* Hoe kende de dichter de God des hemels? Vers 1: hij kende de God des hemels als de HEERE, met allemaal hoofdletters, die trouwe Verbondsgod, die drie-enige Verbondsgod. De dichter kende de Vader, de Zoon en de Heilige Geest.

En vers 2, daar spreekt hij over de God des hemels als de God der goden. Daarmee laat hij weten: ik heb Hem leren kennen als de enige ware God, Die boven de engelen staat, Die boven alle mensen staat, Die boven alle overheden staat. Hij is de God der goden. En in vers 3 zien we weer iets waarin de dichter de Heere heeft leren kennen: Hij is de Heere der heren.

Dat betekent: ik heb Hem leren kennen als de grote Bezitter, de grote Eigenaar van de ganse schepping. Ja, deze dichter heeft het door genade ook geleerd: deze Heere der heren is niet alleen de Eigenaar en de Bezitter van de ganse schepping, maar ik mag door genade weten ook Zijn eigendom te zijn. Niet gekocht met goud of zilver, maar gekocht met het dierbare bloed van het Lam. Heere der heren.

Zeg, ken je Hem zo ook? Mag je weten door het geloof Wie Hij voor u is? Mag je vanuit die geloofswetenschap nu leren zien en verstaan wat Hij je allemaal gegeven heeft in de achterliggende tijd? Is er daarom ook vandaag die aansporing in je ziel om de Heere te danken en te loven?

Weet je waar Gods kinderen achterkomen op de school van de Heilige Geest, als ze steeds meer en meer van deze Heere leren kennen? Dat er geen heerlijker werk is dan de drie-enige God te loven. Want gemeente, wij moeten niet denken dat, als je een kind van God mag worden, als je een kind van God mag zijn, het loven pas begint in de hemel. Nee, het ware loven, al is het met lek en gebrek, de begintonen, de grondtonen van het loven van de Heere worden op de school van vrije genade al geleerd.

Want al Gods kinderen die straks thuis mogen komen in de hemel, gaan daar geen vreemd werk doen. Dan gaan ze iets voortzetten, ja, volmaakt voortzetten, wat ze hier op aarde in beginsel al geleerd hebben. Dat heeft de Heere Zelf beloofd. En wat de Heere beloofd heeft, dat gaat vervuld worden. Wat heeft de Heere beloofd dan? *Dit volk heb Ik Mij geformeerd, zij zullen Mijn lof vertellen.*

Daarom kennen ze er hier op aarde al wat van, wat ook de dichter vanmiddag laat horen: *Looft den God des hemels; want Zijn goedertierenheid is in der eeuwigheid.* En waarom is het nu zo gepast voor de dichter om deze lofzang aan te heffen? Omdat die God des hemels zoveel gegeven heeft. Daar mag de dichter ook van zingen. Dan zijn we bij onze tweede gedachte.

**2. De aanleiding voor het eren van God**

Ja, er was voor de dichter heel veel reden om in Gods huis dit loflied te zingen. Allereerst vanwege de wonderlijke schepping van de hemel en de aarde. De ogen van de dichter waren opengegaan voor de grote Schepper aller dingen. Hij zag in het rijk van de schepping welke almachtige God er in de hemel woonde. Hij zag de hemel, en de ene keer was die hemel prachtig blauw, helder, en een andere keer was die hemel gevuld met donkere wolken.

Hij zag hoe de Heere alles in Zijn oneindige wijsheid en met verstand gemaakt had. Hij heeft het water gezien waarop de aarde mag rusten, zo zingt hij. Dan vat hij alle soorten wateren samen met dat woordje wateren. Hij zag de grote zeeën, hij zag de stromende rivieren, hij zag de kalme beekjes en de zeer stille wateren.

Hij heeft gezien hoe stil het kan zijn op de zee, maar is ook getuige geweest van de golven en baren die ontstaan als een stormwind opsteekt op de zee. Hij is getuige geweest hoe de Heere een milde regen van de hemel deed neerdalen op de aarde om de aarde vochtig te maken. Maar hij heeft ook andere dingen gezien: dat er niet een milde regen naar beneden kwam, maar dat de grote slagregens op de aarde neerstortten. Dat ging gepaard met onweer, de donder en de bliksem.

Hij heeft met verwondering op de dag naar de hemel gekeken, toen daar die prachtige zon haar stralen wierp op de aarde. En toen hij ’s morgens eens vroeg op was, was hij onder de indruk van de prachtige kleuren die aan de horizon te zien waren toen de zon begon op te rijzen. Als de dichter eens niet kon slapen en zijn bed uitging om voor het open venster te staan, keek hij naar die heldere lucht. Hij raakte onder de indruk van de schone maan, die haar stralen zond in de donkere nacht, en van de ontelbare sterren die pinkelden aan de heldere lucht.

O, wat werd de dichter toen klein, toen hij zag op zo’n almachtige God en Schepper, de God des hemels. Die grote God, Die dat alles voor hem gemaakt had, zodat hij hier op de aarde leven kon. Dat deed die dichter uitroepen in verwondering:

*Looft Gods macht, die onbeperkt,*
*Gadeloze wond’ren werkt.*

Ben je ook al eens zo klein geworden te midden van de schepping, gemeente? Waren er in de achterliggende maanden ook weleens van die momentjes dat je onder de indruk raakte van Gods wonderlijke werkingen in de schepping en Zijn onderhouding? Ja, dat je verwonderd raakte dat de Heere je te midden van die schepping een plaatsje gaf om te kunnen leven, om naar school te kunnen gaan en te kunnen leren, om te kunnen werken, om te kunnen wonen.

Ja, dat die grote Schepper van alle dingen de hemel en de aarde gemaakt heeft voor de mens, die in het paradijs Zijn beelddrager was, het kroonjuweel van de schepping. Dat je toen toch wel een ogenblik gevoelde in je hart dat Hij het echt zo waard is, als die levende God, om Hem de eer te geven. Maar nu nog een vraag, gemeente: ben je ook weleens om een andere reden in die prachtige schepping van de Heere heel klein geworden? Nu op dankdag terugkijkend op de afgelopen tijd: klein geworden omdat je te midden van die schone schepping ook wat anders ontdekt hebt. Wat dan? Dat de ganse schepping zucht als zijnde in barensnood. Weten we nog die snikhete dagen, dat we uitzagen naar regen omdat het zo droog werd? Zijn er die stilgestaan hebben bij het verdorde gras en die het gingen zien: als ik niet gezondigd had, was dat gras niet verdord? Dat je te midden van de schepping, een zuchtende schepping, zondaar werd voor God. Dat je het ging zien: Heere, ik heb vanuit mezelf nergens recht op. Ik heb gezondigd en ik geef door mijn zonde U helemaal niet de eer, o levende God. Nochtans hebt U mij zoveel gegeven. Heere, ik heb het niet verdiend.

Ik kan Simon Petrus zo goed begrijpen, toen hij na die wonderlijke visvangst op zijn knieën viel voor U, Heere, en niets anders meer kon zeggen: *Heere! ga uit van mij; want ik ben een zondig mens.* Kijk je zo terug op dankdag, op de tijd die achter ons ligt? Weet je, als je dat gaat leren op de school van vrije genade, en je gaat zien dat je nergens recht op hebt en dat je God zo'n oneer hebt aangedaan met je zonde, weet je wat er dan in je ziel geboren wordt? Een begeerte. Waarnaar? Naar Gods verlossingsdaden.

Daar kende de dichter ook wat van. Want hij mag in dit lied ook Gods verlossingsdaden gaan bezingen, met name vanaf vers 10. Dan mag hij gaan zingen over de Heere, die trouwe Verbondsgod, die God der goden, die Heere der heren. Die eeuwen geleden het volk Israël met een krachtige hand als Zijn zoon uit Egypte geroepen heeft, uit dat diensthuis, uit dat slavenhuis. Dat de Heere Zijn volk verloste te midden van de vijand en dat Hij Zijn krachtige hand liet bemerken in die nacht dat de verderfengel door het land Egypte moest gaan om alle eerstgeborenen te doden. Dat Hij Zijn volk bevrijdde door het geslachte lam, door het bloed dat vloeide. Het bloed dat gestreken werd aan de posten van de huizen van de Israëlieten. Hoe de Heere zo in een weg van bloedstorting van het lam het volk heeft verlost en bracht op het pad naar het beloofde land.

O ja, met een omweg, want ze waren nog maar net onderweg en ze raakten voor de Schelfzee, oftewel de Rode Zee. De dichter mag ervan zingen hoe de Heere opnieuw wonderen deed en door die Rode Zee een pad maakte waar heel dat volk doorheen mocht wandelen naar de overkant. O ja, toen het volk voor die Rode Zee terechtkwam, kwamen ze in een doodlopende weg. Toen werd het voor de Israëlieten een benauwde weg en werden zij benauwd van alle zijden.

Maar de Heere baande door de stromen een breed pad en opnieuw was daar Zijn verlossingswerk. Dan schrijft Guido de Brès zo diep en zo troostvol in artikel 34 van de Nederlandse Geloofsbelijdenis: alzo moeten wij verlost worden *door de besprenging des dierbaren bloeds des Zoons Gods; Die onze Rode Zee is, door Welke wij moeten doorgaan, om te ontgaan de tirannie van Farao, welke is de duivel, en in te gaan in het geestelijke land Kanaän*. Dat wonder schittert nu in de doortocht door de Rode Zee. Daar mag de dichter van zingen.

En als hij bezig is om te zingen over die wonderlijke verlossingsdaden, komt de ene verlossingsdaad na de andere hem voor de geest. Dan gaat hij doorzingen hoe de Heere Zijn volk leidde door de

woestijn, vers 16. Hoe Hij hen voedde met de kwakkels en het manna deed neerdalen uit de hemel om elke dag gevoed te kunnen worden. Hoe de Heere de steenrots opende, waar het water uit stroomde, zodat ze niet omkwamen van de dorst. Hoe de Heere Zijn volk beschermde tegen de vijanden en hen elke keer weer verloste van de vijanden. Hoe de God des hemels Zijn volk leidde naar het beloofde land om dat te erven, vers 21. Daar mocht het volk wonen naar Zijn belofte. Daar wilde de Heere wonen te midden van Zijn volk, in de tabernakel en later de tempel.

Wat is gebleken? Dat de Heere trouw bleef aan Zijn verbond. Ook al had het volk het steeds weer verzondigd en moest Hij steeds weer komen met Zijn kastijdingen, nochtans bleef Hij gedenken aan Zijn genade en heeft Hij Zijn trouw aan Israël nooit gekrenkt. Hoe kon de Heere dat toch doen? Hoe kon de Heere zo zijn voor een ontrouw volk?

Gemeente, dat kon nu alleen omdat uit dat volk in de volheid van de tijd de Heere Jezus Christus zou voortkomen. Hij zou de menselijke natuur gaan aannemen als een Nazaat van Abraham, Izak en Jakob. O, het is alleen om Christus' wil, gemeente, dat een zondaar verlost wordt en genade vindt in de ogen des Heeren. Het is alleen om Christus' wil dat God Zich zal openbaren en doet kennen als een almachtig God en een getrouw Vader.

Waar komt het nu op aan in ons leven? Dat we nu als een verloren zondaar de zaligheid buiten onszelf in Christus leren zoeken en vinden. O, hoe zullen we toch ooit tot die ware dankbaarheid kunnen komen voor alles wat de Heere ons schenkt, als we niet eerst weten wat het is om uit onze ellende te worden verlost? O, wat zou het toch een wonder zijn als er in ons midden zijn die voor deze zegeningen dankdag mogen houden.

Om nu terug te kijken in de achterliggende periode en niet alleen te zien op het brood en de kleding en al die andere dingen. Maar dat er nu vanmiddag in Gods huis zijn, en dat kan ook een kind zijn, dat kan een jongere zijn, dat kan een oudere zijn, of wie thuis mee zitten luisteren, die verwonderd raken over de geestelijke zegeningen die ze in de afgelopen maanden hebben mogen ontvangen. Dat het daarom in de eerste plaats is dat de woorden van onze tekst weerklank vinden in hun hart: *Looft den God des hemels; want Zijn goedertierenheid is in der eeuwigheid.*

Dat je niet alleen de wonderwerken van de Heere hebt gezien in Zijn schepping en onderhouding, maar dat je ook iets hebt mogen ontvangen en door het geloof beleven van die verlossingswerken van God in Christus en door Christus. Om nu op goede gronden te mogen getuigen: alles wat ik heb ontvangen, heb ik gekregen van mijn almachtige God, ja, nog eerder van mijn getrouwe Vader. Dat Hij mij van alle goeds heeft willen verzorgen en dat Hij zelfs het kwade dat Hij mij in de achterliggende maanden toch heeft toegeschikt in dit jammerdal, toch ten goede deed keren.

Om nu vandaag te eindigen in Hem, die zeer overvloedige Fontein van alle goed, tijdelijk en geestelijk. Dan kan het niet anders of de Heilige Geest wil de snaren van het hart van zulke zielen aanraken. Om dan uit de volheid van het gemoed te gaan zingen, Psalm 118, vers 1

*Laat ieder 's HEEREN goedheid loven;*
*Want goed is d' Oppermajesteit;*
*Zijn goedheid gaat het al te boven;*
*Zijn goedheid duurt in eeuwigheid.*

**3. De wijze van het eren van God**

Onze laatste gedachte: de wijze van het eren van God. Want de Heere is goed en Zijn goedertierenheid is in der eeuwigheid. Daar begint de dichter mee, daar eindigt de dichter mee. Weet u wat mij zo

opgevallen is in deze Psalm 136? De dichter wordt er niet moe van om steeds weer hetzelfde refrein te zingen over Gods goedertierenheid. Er is ook alle reden toe, want de Heere is het zo waard.

*Looft den HEERE, want Hij is goed.* Ja, de God des hemels is vol van goedheid. Dat is een van de eigenschappen, een van de deugden van God. Het is een van de rijke namen waarmee de Heere openbaart Wie Hij is en wat Hij doet. Eigenlijk ligt in het woordje goedheid al het andere opgesloten. Eigenlijk zou je kunnen zeggen: in het woordje goedheid liggen alle andere deugden van God als het ware ingesloten.

Ik zal je dat vanuit het Woord aantonen. Toen Mozes eens aan de Heere God vroeg: *Toon mij nu Uw heerlijkheid!*, zei de Heere tegen Mozes: Mozes, dat kan niet, maar Ik ga wel wat anders doen. *Ik zal al Mijn goedigheid voorbij uw aangezicht laten gaan.* Hoe heeft de Heere dat gedaan? Nou, jongens en meisjes, Mozes werd door de Heere in een steenrots geplaatst, in een kloof, in een spelonk, en daar moest hij wachten.

Toen kwam de Heere bij de opening van die spelonk voorbij en toen liet Hij Zijn goedheid zien. Ja, eigenlijk zag Mozes niet veel, maar hij hoorde des te meer. Toen de Heere Zijn goedheid aan Mozes voorbij liet gaan, klonk de stem: *HEERE, HEERE, God, barmhartig en genadig, lankmoedig en groot van weldadigheid en waarheid.* Toen liet de Heere in het voorbijgaan van Zijn goedheid allerlei andere deugden schitteren.

Ja, alles van de Heere is goed. In de Heere is geen gebrek, in God is geen tekort. Hij is volmaakt goed, al Zijn deugden zijn goed. Hij is met recht het allerhoogste Goed. En nu het wonder, nu dat onuitsprekelijke wonder: die goedheid van God, waar Zijn hart zo vol mee is, die zo volmaakt is, die gaat ergens naar uit. Als een straal van de zon gaat die ergens naar uit.

Waar gaat de goedheid van de Heere naar uit? Naar Zijn schepping, naar Zijn schepselen, die Hij tot op vandaag nog onderhoudt. Ja, in algemene zin gaat de goedheid van de Heere uit naar alle mensen, naar Zijn ganse schepping. Wij noemen dat Zijn algemene goedheid. Maar er is meer. Nu is er bij God naast een algemene goedheid ook een bijzondere goedheid. Dat is een zaligmakende goedheid. Die zaligmakende goedheid, weet u, lieve gemeente, waar die naar uitgaat? Moet ik het nog een keer zeggen? Die zaligmakende goedheid gaat uit naar zondaren, naar weglopers, naar eerrovers, naar goddelozen, naar vijanden. O gemeente, ben je er weleens onder verbroken geweest dat nu Gods goedheid naar zulke mensen uitgaat? Als je wederom geboren wordt, ga je het ondervinden dat dat echt zo is.

Want je gaat ontdekken hoe vuil je bent, hoe walgelijk je bent, hoe onwaardig je bent om een kruimeltje genade te kunnen ontvangen. O, tegenover die grote goedheid van God ontdek je totale slechtheid in jezelf. En dan te ondervinden: nu gaat die goedheid van Hem uit naar mij, slechterik, goddeloze, walgelijk, vies, vuil mensenkind. Daar gaat Gods goedheid naar uit. Is die goedheid niet het sterkst gebleken toen Hij Zijn liefste Zoon naar de aarde zond om voor dat slechte volk aan het kruis van Golgotha te lijden en te sterven?

Ben je zo weleens neergezonken bij het kruis van Golgotha? *De HEERE is goed en recht; daarom zal Hij de zondaars onderwijzen in den weg.* Hoe meer je daarvan gaat leren, hoe sterker de begeerte in je ziel wordt om nu in oprechtheid en in waarheid de Heere te loven en te danken. *Looft den God des hemels; want Zijn goedertierenheid is in der eeuwigheid.* Gods hart vloeit van goedheid over naar slechte, goddeloze zondaren.

Als je daar echt iets van beleven mag, o, dan zou je wel willen instemmen, willen uitroepen: *Looft den God des hemels; want*, o, dat woordje want, *Zijn goedertierenheid is in der eeuwigheid.* Tegelijkertijd

kun je daar zo mee vastlopen. Dan voel je zo'n gebrek, zo'n tekort, juist op dankdag. Je zou het wel willen, maar je kunt niet zo ver komen om God naar waarde te loven en te danken voor alles wat Hij geschonken heeft.

Ervaar je ook zo'n machteloosheid om in waarheid die levende God des hemels de eer te geven? Voel je ook zo je tekort? O, waar dan heen op dankdag? Daar ga ik mee afsluiten. Dan gaan we nog even naar het refrein dat we elke keer tegenkomen in Psalm 136: *Want Zijn goedertierenheid is in der eeuwigheid.*

Klinkt u dat niet bekend? Zijn we deze woorden dan ook niet tegengekomen in Psalm 118, waar we samen een vers van hebben gezongen? Hoort Psalm 118 niet bij de lofzang die de Israëlieten zongen bij het houden van het pascha, Psalm 113 tot en met 118? Heeft de Heere Jezus Zelf deze lofzangen ook niet gezongen toen Hij Zijn laatste pascha hield hier op aarde? U kunt het lezen in Markus 14 vers 26: *En als zij den lofzang gezongen hadden, gingen zij uit naar den Olijfberg.*

Hoe deed Hij dat? Hoe heeft de Heere Jezus daar gezongen? Als Borg, als de grote Voorzanger van Zijn kerk. Hij heeft daar gezongen als een Nazaat uit de stam van Juda, als de grote Juda, als de grote Godlover, Die gekomen is om eerrovers van God weer tot Godlovers te maken. O, waar dan heen met al je dankeloosheid op dankdag? Naar Christus, die grote Godlover, Die in de paaszaal gezongen heeft: *Looft den God des hemels; want Zijn goedertierenheid is in der eeuwigheid.*

Zie Hem op dankdag toch eens een ogenblik zitten aan die paasmaaltijd, terwijl daar het geslachte lam ligt, de ongezuurde broden en de bekers met de wijn klaarstaan. Als voedsel, ja, maar wel als voedsel dat heenziet naar Zijn kruisverdiensten op Golgotha. Daar zit Hij en zingt het hallel, ook Psalm 118. Dat begon met Psalm 113. Wat is het eerste woord van Psalm 113?

*Hallelujah! Looft, gij knechten des HEEREN! looft den Naam des HEEREN. De Naam des HEEREN zij geprezen, van nu aan tot in der eeuwigheid.* Toen zijn ze verder gaan zingen, al die psalmen, totdat ze Psalm 118 gezongen hebben. Wat is het laatste wat er klonk in Psalm 118? *Gij zijt mijn God, daarom zal ik U loven; o mijn God! ik zal U verhogen. Looft den HEERE, want Hij is goed; want Zijn goedertierenheid is in der eeuwigheid.*

Wat zegt de Joodse traditie? Dat ook het grote hallel werd gezongen bij pascha. Bij het grote hallel hoorde ook Psalm 136. O, dat je vandaag eens aan de voeten van de Heere Jezus terecht mag komen, om daar eerst maar eens je mond dicht te doen en te luisteren hoe de Borg zong: *Looft den God des hemels; want Zijn goedertierenheid is in der eeuwigheid.*

Om dan te mogen ervaren dat de Heilige Geest het uit Christus neemt om het in je hart als het ware af te drukken. Om met de dichter mee te zingen: *Looft den God des hemels; want Zijn goedertierenheid is in der eeuwigheid.* Om nu te mogen nazingen wat Jezus heeft voorgezongen.

Gezegende dankdag.

Amen.